

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਗੰਗਾ ਰਾਮ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ,-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1952 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ 1954

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X), ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 10-ਨਿਯਮ 10 ਕੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ-ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX), ਆਰਟੀਕਲ 178-ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ - ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।

20 ਜਨਵਰੀ 1943 ਨੂੰ ਜੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਆਰ.ਕੇ. 21 ਜਨਵਰੀ, 1943 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਲ. ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਜੀ.ਐਲ. ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਆਰ.ਕੇ. ਨੇ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ.ਕੇ. ਜੀ.ਆਰ. ਨੂੰ 250 ਰੁਪਏ ਉਪ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 23 ਜੂਨ 1944. ਆਰ.ਕੇ. ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਵੋਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

403

ਜੀ.ਆਰ. ਦਾ ਚਾਰਜ 3,000 ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ 19 ਜਨਵਰੀ, 1947 ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਆਰ.ਕੇ. ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੀ.ਆਰ. ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੀ.ਆਰ. ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 10 ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਵਿਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਕਪੂਰ, ਜੇ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 14 ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 14(2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ: ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 14 (2) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 14 (2) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੌਹਨ ਬੀ ਪੇਸ ਬਨਾਮ ਸੂਮਰ (1), ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ (2), ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਾਧੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਐਮ. ਗੁਲਾਮਾਲੀ ਅਬਦੁੱਲ ਹੁਸੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਵਿਸਵੰਭਰਲਾਲ ਰੂਈਆ (4) ਤੇ, ਨਿਰਭਰ ਹੈ

404

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

[VOL VIII

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ. ਗੰਭੀਰ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

1940 ਦੇ ਐਕਟ 10 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਐੱਨ.ਐੱਲ. ਸਲੂਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ.ਆਰ. ਮਨਚੰਦਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 1952 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

20 ਜਨਵਰੀ, 1943 ਨੂੰ, ਗੰਗਾ ਰਾਮ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ। . ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ 250 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ। 23 ਜੂਨ, 1944 ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ 1944 ਦਾ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ: 313 ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2 ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ 3000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 18 ਜਨਵਰੀ, 1947 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1944 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 313 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ

ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। 1948 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 122 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 30 ਮਈ 1951 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

1948 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 122 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀਕਰੀ ਲਈ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2. ਉਸ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ

(1) ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(2) ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

(3) ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਅਤੇ

(4) ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P. 1. ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ-

(1) ਕੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਯੋਗ ਹੈ?

(2) ਕੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ?

(3) ਕੀ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(4) ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 3, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ?

(5) ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਾਂ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੈ?

(6) ਰਾਹਤ.

(7) ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਮਾਂ-ਬੰਦ ਸਨ: ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ (1) ਅਤੇ (5) 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ (2) ਅਤੇ (3) 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 3. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਬ-ਜੱਜ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39(i) (vi) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39(i) (vi) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਹੈ।

10 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ, 1952 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਐਫ.ਏ.ਓ. ਨੰ. 1952 ਦੇ 2, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1953 ਦੇ F.A.O. ਨੰਬਰ 33 ਅਤੇ 38 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ।

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

407

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੰਬਰ (2), (3) ਅਤੇ (7) ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ 21 ਜਨਵਰੀ 1943 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ 250 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ (2), (3), (4) ਅਤੇ (7) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 10 ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ- ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ:-

(1) ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ?

(2) ਕੀ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 178, ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

408

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL VIII

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 10 ਅੱਗੇ:-

"10. ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ-(ਏ) ਸਾਲਸੀ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਨਿਯਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਕਾਪੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਬੀ) ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ 'ਤੇ. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵੀ ਕਰੇਗਾ।

(c) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ 10(a) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 10(c) ਕੰਟੈਂਪਲੇਟਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਟ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 10 ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੈ।

VOL. VIII)

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

409

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ-

"44. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

(a) ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ।

(ਬੀ)। * * *

(c)

(d)

(e) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ

ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਰਾਹਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੈਨ ਬੀ. ਪੇਸ ਬਨਾਮ ਸੂਮਰ, (1), ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਦੇਖਿਆ.

ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, (2), ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ. ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ

ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਾਧੋ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2) ਵਿੱਚ, ਮਾਧੋ ਕਿਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿੱਚ

410

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL VIII]

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਧੋ ਕਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 8,018-8-0 ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਅਧੀਲ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਧੋ ਕਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਬਿੰਦ ਬਸਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੇ. (ਸੰਕਰ ਸਰਨ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤ) ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਧੋ ਕਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਮਾਧੋ ਕਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 178 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਵਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵੋਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

411

ਇਹ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 10 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਲੂਜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 178 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 158 ਅਤੇ 178, ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਨੁਛੇਦ 158 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

"178. ਅਰ-ਨੌਬੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਦਿਨ 1940, ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ।

ਦੇ ਉਪ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਵਾਰਡ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਗੇ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

412

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

VOL VIII

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਨੰ. 3 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਾਧੇ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, (1), ਬਿੰਦ ਬਸਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੇ., (ਸੰਕਰ ਸਰਨ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤ) ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਕਰੀ ਜਦੋਂ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਹੈ।

ਸ਼ਾ ਮੂਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟੇਡ, ਬਨਾਮ ਜਵਾਹਰ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਿਟਿਡ, (2) ਵਿੱਚ ਜੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾਸ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 181 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕੋ ਇਕ ਧਾਰਾ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 120 ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।"

VOL VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

413

ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਲਸੀ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ। 1952 ਦਾ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਮੂਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਤਾ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ 1941 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਿਊਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਪਾਈ ਗਈ। ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੜਕਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ 30 ਮਈ, 1944 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਦਨ ਲਾਲ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿੱਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਆਨਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੌਂ-ਆਨਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸੀ।

414

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ 20 ਜਨਵਰੀ, 1943 ਨੂੰ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 21 ਜਨਵਰੀ, 1943 ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਵੇਂ

ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਵਾਰਡ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ 250 ਰੁਪਏ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ 23 ਜੂਨ, 1944 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30 ਮਈ, 1951 ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਰਾਮ, (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 2 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ, ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।"

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ "ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜਬਰਦਸਤੀ, ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਚੰਚਲ, ਗੈਰ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਸੀ; ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ; ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ: ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 250 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। ਅਤੇ ਇੱਕ "ਜਾਅਲੀ ਸਮਝੌਤਾ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦੇ ਸਨ

(1) ਕੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਯੋਗ ਹੈ?

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

415

(2) ਕੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ?

(3) ਕੀ ਅਵਾਰਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(4) ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 3, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ?

(5) ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ?

(6) ਰਾਹਤ.

ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਪਰ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਲਾਗੂ-ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੂਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੰਗਾ ਰਾਮ, ਅਸਫਲ ਧਿਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ

ਵਜੋਂ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਯਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਯਾ ਕਿਸ਼ਨ, (1) ਹੈ।

ਰਾਯਾ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 16 ਜੂਨ, 1953 ਨੂੰ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

416

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 10 ਦਸੰਬਰ, 1953। ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

"(1) ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ? ਅਤੇ

(2) ਕੀ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 178, ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ?"

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

"14. (1) ਜਦੋਂ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣਗੇ। - ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ।

(2) ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਖਰਚੇ, ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗੀ ਅਵਾਰਡ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ। .

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

417

ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1 ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਉਪ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਸ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 14(2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਕਦਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

418

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ-

(ਏ) ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 44 ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 3 ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਨਿਯਮ 10 ਅਵਾਰਡ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"10. ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ-(ਏ) ਸਾਲਸੀ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਨਿਯਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਕਾਪੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਬੀ) ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14

ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਹੇਠ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਕੇ। ਉਹ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਵੀ ਭੇਜੇਗਾ।

(c) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲਸੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 12 ਹੈ-

"12. ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਾ - ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਅਤੇ ਕੁੰਭਾ ਮਾਵਜੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸਮ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੰਪਾਇਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਅੰਪਾਇਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਫਿਰ ਉਹ ਇਨਾਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜੋ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ।

ਗੁਹਾਟੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਪਾਇਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸਲ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। . ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਫਾਈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। , ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 (2) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਪਾਇਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼

ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਪਾਇਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਫਾਈਲਿੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹ ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 14 ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇੰਡੀਮੈਸ਼ਨ 20 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

421

ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ।

ਜੇਹਨ ਬੀ ਪੇਸ ਬਨਾਮ ਸੂਮਰ (1) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ- (1) ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ; (2) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਤਰੀਕਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲੇਬੋ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਪੰਨਾ 34 'ਤੇ ਜੇ.

"ਹੁਣ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੋਈ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਮੱਗਰੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ।

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 178 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, (1) ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਵੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ

ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਚ ਰਾਯਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਾਧੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਾਰਿਆ ਗਿਆ।"

ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 14 ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਐੱਮ. ਗੁਲਾਮਾਲੀ ਅਬਦੁੱਲ ਹੁਸੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵੰਭਰਲਾਲ ਰੂਈਆ, (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਰਜਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜੇ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਸੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

423

ਧਾਰਾ 32, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਪੰਨਾ 160 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-

"ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 32 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਨਾ ਕਿ ਠੇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ-

(1) ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 14 (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(2) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 14 (2) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 14(2) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ (1) ਵਿੱਚ ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 2 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14(2) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ

424

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

[VOL. VIII

1940 ਦੇ ਐਕਟ X ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 178 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"178. ਨੱਬੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦਿਨ 1940, ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ।

ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ।"

ਹੁਣ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੱਬੇ ਦਿਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 14(1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਸਲੂਜਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅਵਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 178 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟਰਮੀਨਸ ਏ ਕੋਓ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਲੂਜਾ ਨੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਲਛਮਣ ਦਾਸ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 14(2) ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰਾਖਾ (2) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14(2) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,

VOL VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

425

ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 158 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਸਲੂਜਾ, ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ ਬੋਸ ਬਨਾਮ ਜਤਿੰਦਰਾ ਨਾਥ ਬੋਸ (1), ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਅਵਾਰਡ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਵਲਚੰਦ ਦੀਪਚੰਦ ਬਨਾਮ ਗੁਲਬਾ ਲਕਸ਼ਮਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। (2), ਜੋ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ

ਹਨ ਜੋ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਜਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਲ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ- ਚਾਂਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਤਰਲੀਕਰਨ ਵਿੱਚ) ਬਨਾਮ ਜਵਾਹਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ (3), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 181 ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਆਰਟੀਕਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ 181, ਫਿਰ ਧਾਰਾ 120 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਲ- ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਸੁਪਰੀਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ- ਮੈਂ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

426

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

[VOL VII

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਫਤ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ VI, ਨਿਯਮ 4, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲੜਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਕੇਲ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਵਾਰਡ ਕਿਉਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।